ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3 ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ РЕГРЕСІЇ

Mema poботи: використовуючи спеціалізовані бібліотеки і мову програмування Python дослідити методи регресії та неконтрольованої класифікації даних у машинному навчанні.

Хід роботи:

Завдання 3.1. Створення регресора однієї змінної

```
input_file = 'data_singlevar_regr.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
num_training = int(0.8 * len(X))
num_test = len(X) - num_training
X_train, y_train = X[:num_training], y[:num_training]
X_test, y_test = X[num_training:], y[num_training:]
regressor = linear_model.LinearRegression()
regressor.fit(X_train, y_train)
y_test_pred = regressor.predict(X_test)
plt.scatter(X_test, y_test, color='green')
plt.plot(X_test, y_test_pred, color='black', linewidth=4)
plt.xticks(())
plt.yticks(())
plt.show()
print("Linear regressor performance:")
print("Mean absolute error =", round(sm.mean_absolute_error(y_test, y_test_pred), 2))
print("Mean squared error =", round(sm.mean_squared_error(y_test, y_test_pred), 2))
print("Median absolute error =", round(sm.median_absolute_ ▶ LR_3_task_1
```

Рис. 1. Неповний код програми

					ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 - Лр3		00 – Лр3	
3м	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				-
Розр	об.	Куліш М.В.				Літ.	Арк.	Акрушів
Перс	евір.	Пулеко І.В.			Звіт з лабораторної		1	18
Реце	енз.				роботи №3			
Н. Контр. Зав.каф.					<i>ρουστи №3</i>	ФІКТ, гр. КБм-22-1		
							, ,	

```
/home/xtr99/labs/ai/lab03/venv/bin/python /home/xtr99/labs/ai/lab03/LR_3_task_1.py
Linear regressor performance:
Mean absolute error = 0.59
Mean squared error = 0.49
Median absolute error = 0.51
Explain variance score = 0.86
R2 score = 0.86
New mean absolute error = 0.59
Process finished with exit code 0
```

Рис. 2. Результат виконання програми.

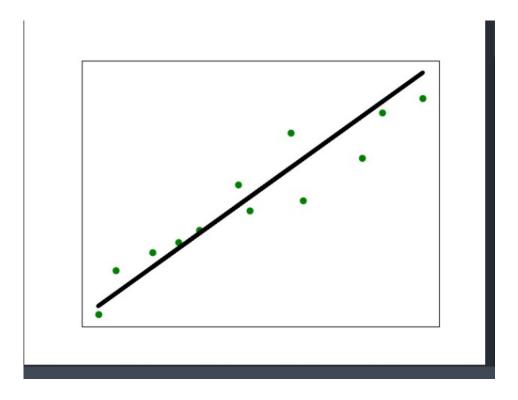

Рис. 3. Відображення графіка.

Показники ефективності лінійного регресора є наступними:

- 1. Середня абсолютна похибка (MAE) = 0,59: МАЕ представляє середню абсолютну різницю між прогнозованими та фактичними значеннями. У цьому випадку середня абсолютна різниця становить 0,59, що свідчить про те, що в середньому прогнози не відповідають дійсності на 0,59 одиниць.
- 2. Середньоквадратична похибка (MSE) = 0,49: MSE вимірює середню квадратичну різницю між прогнозованими та фактичними значеннями. Нижчий показник MSE свідчить про кращу продуктивність, і в цьому випадку середньоквадратична різниця становить 0,49.

		Куліш М.В.			
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 - Лр3
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

- 3. Медіанна абсолютна похибка = 0,51: Медіанна абсолютна похибка являє собою медіанне значення абсолютної різниці між прогнозованими та фактичними значеннями. У цьому випадку медіанна абсолютна похибка становить 0,51.
- 4. Показник поясненої дисперсії = 0,86: Показник поясненої дисперсії є мірою того, наскільки добре модель пояснює дисперсію даних. Він показує частку дисперсії цільової змінної, яку можна пояснити за допомогою моделі. Оцінка 0,86 означає, що модель лінійної регресії може пояснити приблизно 86% дисперсії даних.
- 5. Оцінка R2 = 0,86: Показник R2, також відомий як коефіцієнт детермінації, відображає частку дисперсії цільової змінної, яку можна пояснити за допомогою лінійної регресійної моделі. Показник R2 0,86 означає, що модель пояснює приблизно 86% дисперсії даних.
- 6. Нова середня абсолютна похибка дорівнює 0,59, що дорівнює початковій середній абсолютній похибці, згаданій вище.

Завдання 2.2. Передбачення за допомогою регресії однієї змінної.

```
import pickle
import numpy as np
from sklearn import linear_model
import sklearn.metrics as sm
import matplotlib.pyplot as plt

input_file = 'data_regr_3.txt'

# Завантаження даних
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')

X, y = data[:, :-1], data[:, -1]

# Розбивка даних на навчальний та тестовий набори
num_training = int(0.8 * len(X))
num_test = len(X) - num_training

# Тренувальні дані

X_train, y_train = X[:num_training], y[:num_training]

# Тестові дані

X_test, y_test = X[num_training:], y[num_training:]
```

Рис. 4. Неповний код програми.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
/home/xtr99/labs/ai/lab03/venv/bin/python /home/xtr99/labs/ai/lab03/LR_3_task_2.py
Linear regressor performance:
Mean absolute error = 3.59
Mean squared error = 17.39
Median absolute error = 3.39
Explain variance score = 0.02
R2 score = -0.16

New mean absolute error = 3.59
```

Рис. 5. Результат виконання програми.

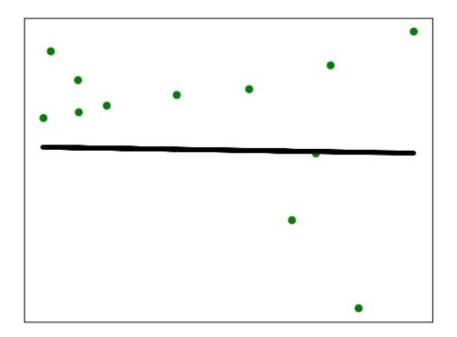

Рис. 6. Відображення графіка.

Середня абсолютна похибка (МАЕ) 3,59 представляє середню абсолютну різницю між прогнозованими значеннями та істинними значеннями. Це означає, що в середньому прогнози лінійного регресора відхиляються від істинних значень приблизно на 3,59 одиниці.

Середньоквадратична похибка (MSE), що становить 17,39, вимірює середню квадратичну різницю між прогнозованими та істинними значеннями. Вона дає уявлення про середню квадратичну величину помилок.

Медіана абсолютної похибки 3,39 - це медіана абсолютної різниці між прогнозованими та істинними значеннями. Вона вказує на те, що половина абсолютних похибок є нижчими за 3,39, а інша половина - вищими за 3,39.

		Куліш М.В.				Арк.
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 – Лр3	1
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		4

Показник поясненої дисперсії 0,02 вказує на те, що лише невелика частка (2%) дисперсії цільової змінної пояснюється лінійною регресійною моделлю. Це свідчить про те, що модель не дуже добре відображає мінливість даних.

Показник R2, що дорівнює -0,16, є коефіцієнтом детермінації і відображає частку дисперсії цільової змінної, яка пояснюється моделлю. Від'ємне значення R2 свідчить про те, що лінійна регресійна модель погано підходить до даних і працює гірше, ніж горизонтальна лінія. Це означає, що прогнози моделі не кращі, ніж просто прогнозування середнього значення цільової змінної.

Нарешті, нова середня абсолютна похибка 3,59 залишається такою ж, як і початкова МАЕ, що свідчить про те, що не відбулося жодних змін у роботі лінійного регресора.

Завдання 2.3. Створення багатовимірного регресора

```
# Вхідний файл, який містить дані
input_file = 'data_multivar_regr.txt'
# Завантаження даних
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]
# Розбивка даних на навчальний та тестовий набори
num_training = int(0.8 * len(X))
num_test = len(X) - num_training
# Тренувальні дані
X_train, y_train = X[:num_training], y[:num_training]
# Тестові дані
X_test, y_test = X[num_training:], y[num_training:]
# Створення об'єкта лінійного perpecopa
linear_regressor = linear_model.LinearRegression()
# Тренування моделі
linear_regressor.fit(X_train, y_train)
# Прогнозування результату
y_test_pred = linear_regressor.predict(X_test)
# Обрахування метрик
print("Linear Regressor performance:")
print("Mean absolute error =", round(sm.mean_absolute_error(y_test, y_test_pred), 2))
print("Mean absolute absolute error =", round(sm.mean_squared_error(y_test, y_test_pred), 2))
print("Medica absolute error =", round(sm.mean_squared_error(y_test, y_test_pred), 2))
print("Medica absolute error =", round(sm.mean_squared_error(y_test, y_test_pred), 2))
print("Medica absolute error = ", round(sm.mean_squared_error(y_test, y_test_pred), 2))
```

Рис. 7. Неповний код програми.

		Куліш М.В.				Ар
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 – Лр3	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		٦

```
/home/xtr99/labs/ai/lab03/venv/bin/python /home/xtr99/labs/ai/lab03/LR_3_task_3.py
Linear Regressor performance:
Mean absolute error = 3.58
Mean squared error = 20.31
Median absolute error = 2.99
Explained variance score = 0.86
R2 score = 0.86
Linear regression:
[36.05286276]
Polynomial regression:
[41.46234773]
Process finished with exit code 0
```

Рис. 8. Результат виконання програми.

Модель лінійної регресії демонструє добру продуктивність з високим коефіцієнтом детермінації (R2) і високим поясненим коефіцієнтом варіації. Середня абсолютна похибка (MAE) і середня квадратична похибка (MSE) також є прийнятними. Це означає, що модель добре апроксимує дані і має високу точність у прогнозуванні цільової змінної. У порівнянні з поліноміальною регресією, лінійна регресія показує кращі результати з точки зору точності прогнозування.

Завдання 2.4. Регресія багатьох змінних

```
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn import datasets, linear_model
from sklearn.metrics import mean_squared_error, r2_score, mean_absolute_error
afrom sklearn.model_selection import train_test_split

# Завантаження даних
diabetes = datasets.load_diabetes()
X = diabetes.data
y = diabetes.target
# Поділ на навчальну та тестову вибірки
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.5, random_state=0)
# Створення та тренування
regr = linear_model.LinearRegression()
regr.fit(X_train, y_train)
# Прогноз
y_pred = regr.predict(X_test)
print("Regression coefficient", regr.coef_)
print("Regression intercept", regr.intercept_)
print("Regression intercept", regr.intercept_)
print("Mean absolute error =", round(mean_absolute_error(y_test, y_pred), 2))
fig, ax = plt.subplots()
ax.scatter(y_test, y_pred, edgecolors=(0, 0, 0))
ax.plot([y.min(), y.max()], [y.min(), y.max()], 'k--', lw=4)
ax.set_xlabel('Bumipяно')
ax.set_ylabel('Перелбачено')
plt.show()
```

Рис. 9. Код програми.

		Куліш М.В.				Aμ
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 – Лр3	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		Ι'

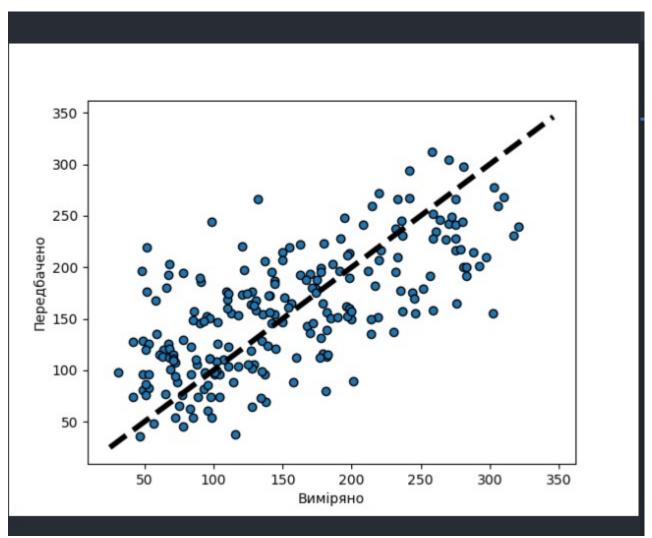

Рис. 10. Відображення графіка.

Рис. 11. Результат виконання програми.

На підставі наданих показників продуктивності моделі регресії можна зробити наступні висновки: коефіцієнт детермінації R2 становить 0.44, що означає, що лише 44% варіації вихідної змінної можна пояснити за допомогою використаної моделі. Це може свідчити про те, що модель не є достатньо точною у прогнозуванні цільової змінної. Середня абсолютна похибка (МАЕ) складає 44.8, що означає, що прогнози в середньому відхиляються на 44.8 одиниць від реальних значень. Це може бути великою похибкою, особливо якщо врахувати масштаб даних і контекст задачі. Середня квадратична похибка (МSE) має значення 3075.33, що є високим значеннями. Це вказує на велику різницю між прогнозованими значеннями та реальними значеннями, що може бути небажаним для точного прогнозування.

		Куліш М.В.				Арк.
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 – Лр3	7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		/

У загальному, на основі цих показників можна сказати, що модель регресії має обмежену точність і може не надавати задовільних результатів у прогнозуванні цільової змінної. Варто розглянути інші моделі або вдосконалити поточну модель для отримання кращих результатів.

Завдання 2.5. Самостійна побудова регресії.

```
m = 100
X = np.linspace(-3, 3, m)
y = 2 * np.sin(X) + np.random.uniform(-0.5, 0.5, m)
X = X.reshape(-1, 1)
y = y.reshape(-1, 1)
linear_regressor = linear_model.LinearRegression()
linear_regressor.fit(X, y)
pelynomial = PolynomialFeatures(degree=2, include_bias=False)
X_poly = polynomial.fit_transform(X)
polynomial.fit(X_poly, y)
poly_linear_model = linear_model.LinearRegression()
poly_linear_model.fit(X_poly, y)
y_pred = poly_linear_model.predict(X_poly)
print("\nr2: ", sm.r2_score(y, y_pred))
plt.scatter(X, y, color='red')
plt.plot(X, linear_regressor.predict(X), color='blue', linewidth=1)
plt.title("Лінійна регресія")
plt.show()
# Поліноміальна регресія
plt.scatter(X, y, color='red')
plt.plot(X, y_pred, "+", color='blue', linewidth=2)
plt.title("Поліноміальна регресія")
plt.show()
```

Рис. 12. Код програми.

		Куліш М.В.			
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 - Лр
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

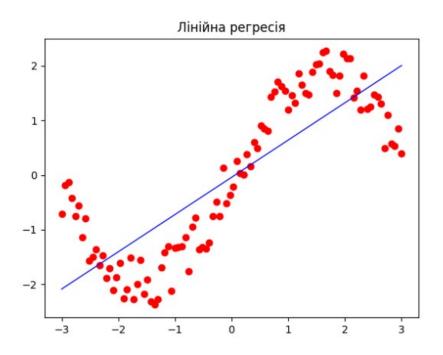

Рис. 13. Графік лінійної регресії.

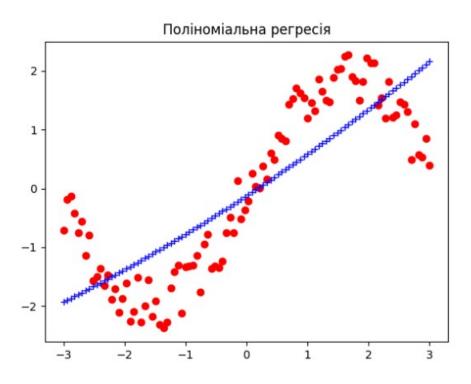

Рис. 14. Графік поліноміальної регресії.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Завдання 2.6. Побудова кривих навчання.

```
Al Alo Xio ^ 3

def plot_learning_curves(model, X, y):
    X_train, X_val, y.train, y_val = train_test_split(X, y, test_size=0.2)
    train_errors, val_errors = [], []

for m in range(1, len(X.train)):
    model.fit(X_train[:m], y_train[:m])
    y_train_predict = model.predict(X_train[:m])
    y_val_predict = model.predict(X_train[:m])
    y_val_predict = model.predict(X_val)
    train_errors.append(mean_squared_error(y_tal_predict, y_val))
    plt.plot(np.sqrt(train_errors), "n-+", linewidth=2, label="train")
    plt.plot(np.sqrt(val_errors), "b-", linewidth=2, label="val")

# [Emergatis gamux
m = 108
X = np.linspace(-3, 3, m)
y = 2 * np.sin(X) + np.random.uniform(-8.5, 8.5, m)
X = X.r.eshape(-1, 1)
# Craspentus of exts pluidHoro perpecops
linear_regression = LinearRegression()
linear_regression.fit(X, y)
# Nodywoos rpacks pluidHoro perpecif
plot_learning_curves(linear_regression, X, y)
plt.xticks(())
plt.yticks(())
plt.yticks(()
plt.yticks(())
plt.yticks(())
plt.yticks(())
plt.yticks(()
plt.yticks(())
plt.yticks(()
plt.ytic
```

Рис. 15. Неповний код програми.

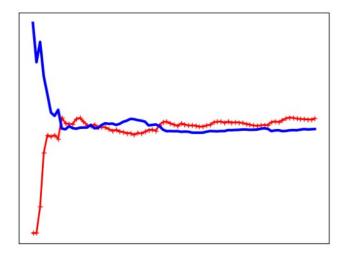

Рис. 16. Криві навчання для лінійної моделі.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 - Лр3

10

Арк.

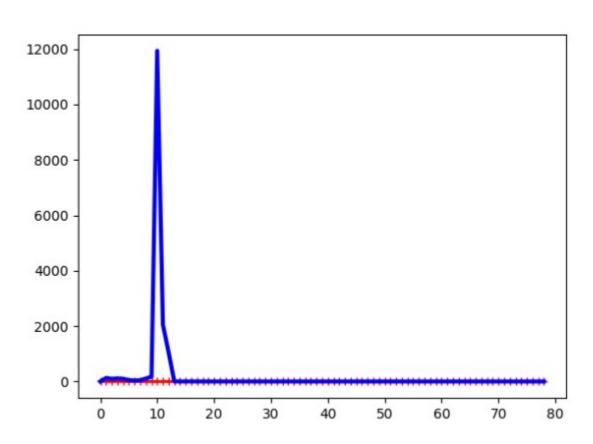

Рис. 17. Криві навчання для поліноміальної моделі 10 ступеня.

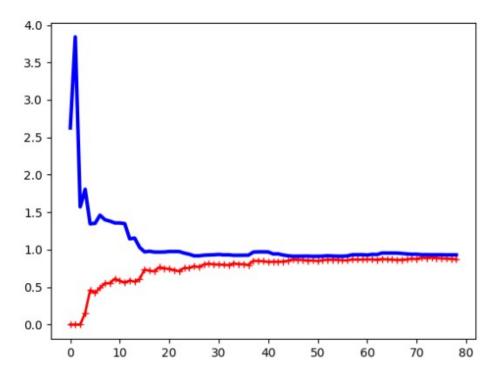

Рис. 18. Криві навчання для поліноміальної моделі 2-го ступеня.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Арк.

Завдання 2.7. Кластеризація даних за допомогою методу k-середніх

```
plt.figure()
plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], marker='o', facecolors='none', edgecolors='black', s=80)
x_{min}, x_{max} = X[:, 0].min() - 1, X[:, 0].max() + 1
y_{min}, y_{max} = X[:, 1].min() - 1, <math>X[:, 1].max() + 1
plt.title('Input data')
plt.xlim(x_min, x_max)
plt.ylim(y_min, y_max)
plt.xticks(())
plt.yticks(())
kmeans = KMeans(init='k-means++', n_clusters=num_clusters, n_init=10)
kmeans.fit(X)
step_size = 0.01
x_{e}min, x_{max} = X[:, 0].min() - 1, X[:, 0].max() + 1
y_{min}, y_{max} = X[:, 1].min() - 1, X[:, 1].max() + 1
x_vals, y_vals = np.meshgrid(np.arange(x_min, x_max, step_size),
                              np.arange(y_min, y_max, step_size))
output = kmeans.predict(np.c_[x_vals.ravel(), y_vals.ravel()])
```

Рис. 19. Неповний код програми.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Input data

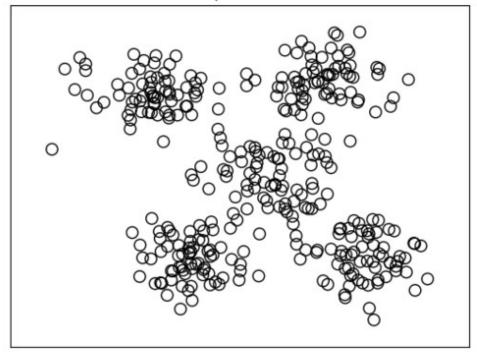

Рис. 20. Графік вхідних даних

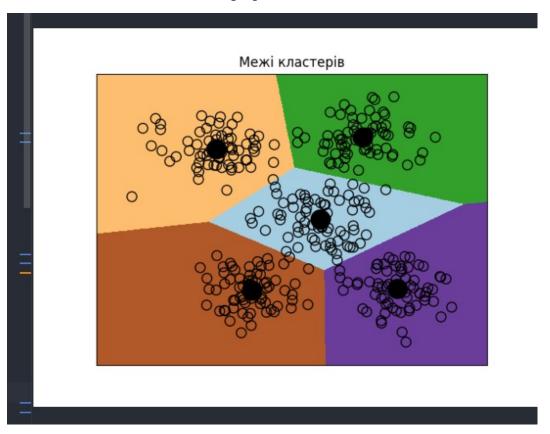

Рис. 21. Графік меж кластерів.

ı			Куліш М.В.			NUMTONIADOL NA GODITEVIUNA 22 125 00 000 - Em 2	Арк.
			Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА.23.125.08.000 – Лр3	10
	Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		13

Метод k-середніх є ефективним алгоритмом кластеризації, який добре працює, коли кількість кластерів відома. Він дозволяє розділити набір даних на кластери шляхом групування схожих об'єктів разом. Однак, метод k-середніх має деякі обмеження. Одним з найбільших обмежень є необхідність заздалегідь знати кількість кластерів, на які розподілити дані. Це може бути проблемою в ситуаціях, коли кількість кластерів невідома або може змінюватися. Крім того, метод k-середніх може бути чутливим до початкового вибору центроїдів кластерів і може давати різні результати при кожному запуску.

Отже, хоча метод k-середніх є ефективним і широко використовується, він має свої обмеження, особливо коли кількість кластерів невідома. В таких випадках можуть бути більш прогресивні алгоритми кластеризації, які можуть автоматично визначати кількість кластерів або працювати з змінною кількістю кластерів.

Завдання 2.8. Кластеризація K-середніх для набору даних Iris

```
# OTDUMYSEND ABHI
iris = datasets.load_iris()
X = iris.data[:, :2]
Y = iris.target

# Bushawaend nowatkosi knactepu
kmeans = KMeans(n_clusters=Y.max() + 1, init='k-means++', n_init=10, max_iter=300_tol=0.0001, verbose=0, random_statkmeans.fit(X)
y_pred = kmeans.predict(X)
print("n_clusters: 3, n_init: 10, max_iter: 300, tol: 0.0001, verbose: 0, ran-dom_state: None, copy_x: True")
print(y_pred)
plt.figure()
plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], c=y_pred, s=50, cmap='viridis')
centers = kmeans.cluster_centers_
plt.scatter(centers[:, 0], centers[:, 1], c='black', s=200, alpha=0.5)
plt.show()

2@ ages
def find_clusters(X, n_clusters, rseed=2):
# Bunagkobo oбираемо knactepu
rng = np.random.RandomState(rseed)
i = rng.permutation(X.shape[0])[:n_clusters]
centers = X[i]
```

Рис. 22. Неповний код програми.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

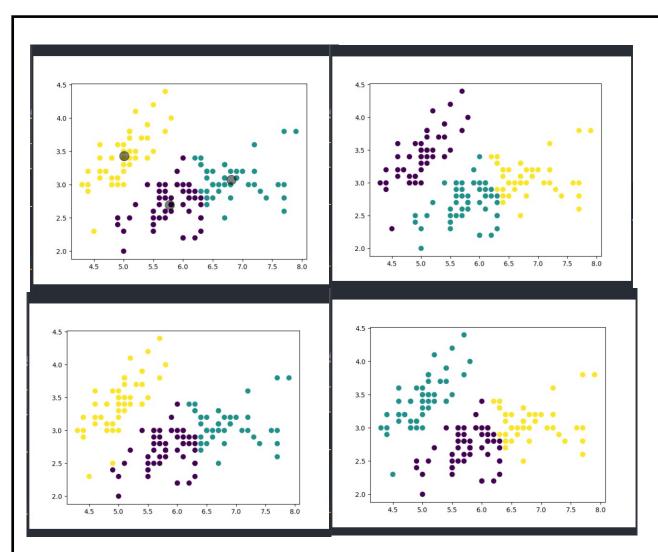

Рис. 23. Кластеризація для набору даних Iris.

Завдання 2.9. Оцінка кількості кластерів з використанням методу зсув середнього.

		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ локум.	Пілпис	Лата

```
LR 3 task 9.py
      X = np.loadtxt('data_clustering.txt', delimiter=',')
      bandwidth_X = estimate_bandwidth(X, quantile=0.1, n_samples=len(X))
      meanshift_model = MeanShift(bandwidth=bandwidth_X, bin_seeding=True)
      meanshift_model.fit(X)
      cluster_centers = meanshift_model.cluster_centers_
      print('\nCenters of clusters:\n', cluster_centers)
      labels = meanshift_model.labels_
      num_clusters = len(np.unique(labels))
      print("\nNumber of clusters in input data =", num_clusters)
      # Відображення на графіку точок та центрів кластерів
      plt.figure()
      markers = 'o*xvs'
      for i, marker in zip(range(num_clusters), markers):
          plt.scatter(X[labels == i, 0], X[labels == i, 1], marker=marker,
                       color=np.random.rand(3,))
          cluster_center = cluster_centers[i]
          plt.plot(cluster_center[0], cluster_center[1], marker='o',
                    markerfacecolor='black', markeredgecolor='red',
                    markersize=15)
      plt.title('Кластери')
      plt.show()
```

Рис. 24. Код програми.

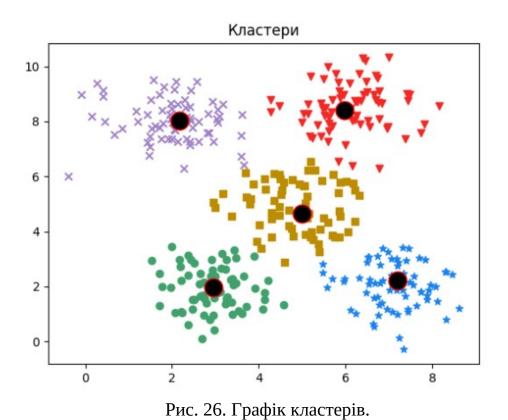
		Куліш М.В.		
		Пулеко І.В.		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
/home/xtr99/labs/ai/lab03/venv/bin/python /home/xtr99/labs/ai/lab03/LR_3_task_9.py

Centers of clusters:
[[2.95568966 1.95775862]
[7.20690909 2.20836364]
[2.17603774 8.03283019]
[5.97960784 8.39078431]
[4.99466667 4.65844444]]

Number of clusters in input data = 5
```

Рис. 25. Результат центрів кластерів.

Застосування методу зсуву середнього дозволяє зменшити шум та випадкові варіації у даних, зберігаючи при цьому загальну тенденцію. Цей метод може бути корисним для виявлення трендів, циклів або сезонності в часових рядах. Він також може використовуватися для вирішення задачі прогнозування шляхом використання отриманих значень зсуву середнього. Отже, метод зсуву середнього є корисним інструментом для аналізу часових рядів, згладжування даних та виявлення загальних тенденцій. Його застосування допомагає покращити якість даних і спростити подальший аналіз часових рядів.

		Куліш М.В.			
		Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХІ
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

<u>htt</u>		кання на gith github.com/n		<u>/ai-la</u>	os/tree/bd19a56a03d6	e4fd2b2ea83d218a88e530b	02f83
ви до	кори	станням спе кено методи	еціалізо	вани	к бібліотек та мови п	роботи навчилися працюв рограмування Python булс асифікації даних у машині	)
		Куліш М.В. Пулеко І.В.			ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІ	ТЕХНІКА.23.125.08.000 – Лр.	<i>Арк.</i> 3
21111	Δηκ	Νο ποκνΜ	Пілпис	Пэтэ			18

Підпис Дата

Змн.

Арк.

№ докум.